

יכולה להיוסד מדינת הפלסטינים...

בקריאות מחאה. לפתע פרץ שרון בצחוק גס. הוא אמר: אני גאון לכם מדוע אני צוחק. כשעה שאנחנו יושבים כאן ודוברים על חופש ומשפט רים עוד קרקע, נסלל עוד קטע של כביש, קם עוד בית ביהודה ושומרון?

ארזי הושברדאש, כשעה שאנחנו יושבים כאן, כיושב שמש יפה בלונה, עובדים הרחוקים בגדה המערבית, קמות התנחלויות חדשות, נסלים כבישים חדשים.

אני מדבר אליכם בתחושה נואשת של רדיפות. עובדות נוצרות בשטח בכל יום, בכל שעה.

מה לעשות?

מה אנחנו יכולים לעשות? זוהי השאלה האמיתית, היחידה.

אנו פלואים במעגל הקסמים. זה בלבט מאוד ברוב הנאומים בוועידה זו. הכל יודעים עד כמה רע המצב, והכל היטב לתאר מצב זה — מי במילים בוטות, מי בסיגנון מתון יותר. אך מעטים מעטים מאוד מבין הנאומים, הציעו הצעות מעשיות כלשהן לשינוי המצב.

מה ניתן לעשות?

פנסקציות כלכליות? הן לא יועילו. הן רק יגרמו לכך שהישראלים יתלכדו סביב ממשלה קיצונית עוד יותר.

פעולה צבאית? לישראל יש עדיפות צבאית בלתי-רמקודרת.

שינוי בגישת ארצות-הברית? רק אופטימיסט לגנותו למחותו.

לקרוא לוועידה בינלאומית, כפי שהציע כאן היום הנציג הסובייטי בודאי, ועידה כזאת תהיה רדושה, אך איך להכריח את ממשלת-ישראל וארצות-הברית להשתתף בה? זוהי ואת השאלה

ישראל האחדת

ארזי הושברדאש, אני מאמין שיש נקודה אחת, ואחת בלבד, שבה ניתן לשכור את מעגל-הקסמים הזה: רעת-הקהל הישראלית.

ישראל היא מדינה דמוקרטית. מי שמשנה אצלנו את רעת-הקהל, משנה את מדיניות הממשלה, משנה את הממשלה עצמה.

מהו רעת-הקהל בישראל?

הרשו לי לתאר בצורה סכמטית, פשטנית מאוד, בכל תנועה לבקיעה הפלסטינית.

יש מיעוט אחד המאמין שיש להתחיל לצמיחות בגדה המערבית וברצועת עזה, אף במחיר מילחמה נצחית. כי זהו דבר האל.

יש ישראלים רבים שאינם מאמינים באלוהים, אך המאמינים כי אלוהים בנטיח לנו את הארץ. (נרוק בלומס). אלה שולטים כיום בישראל.

שום דבר לא ישנה את דעתם. בגד השני יש מיעוט אחד, יותר קטן ופחות חזק, אך חשוב ובעל משמעות, הרודל בכנות בשלום.

זהו אותו החלק של העם הישראלי שהפגין אחרי הטבח הנורא בכנרת וכשאתיאל 400 אלה איש השתתפו בהתפרצות יהודי-הבמנה של מחאה מוסרית. זה מקביל להפגנה של 600 אלף שווייצרים כאן בזנבה, להפגנה של ארבעה מיליון מצרים בכיכר-השיחרור בקאהיר, של 25 מיליון אמריקאים בהפגנה אחת, במקום אחד, בווייני גטון.

בין שני המיעוטים האלה מצוי הרוב הגדול של העם הישראלי, המתנרר בין שני הקצוות.

מדוע הוא מתייצב מאחורי הממשלה של מר

בגין ומר שמיר? מדוע הוא תומך במדיניות סיפוחי-טריטוריאלית קיצונית?

האמנה הפלסטינית

ארזי הושברדאש, יש לכך סיבה פשוטה מאוד: בליבם של המתי ישראל טוספה האמונה שהשלום אינו אפשרי, שאף אם נתחיר את הגדה המערבית ורצועת-עזה, וגם אם תקום מדינה פלסטינית, לא יהיה שלום. לא יהיה פיתרון, לא יהיה כיתרון. להיפך, המדינה הפלסטינית תהיה בסיס להתקפה על ישראל, במרחק של 25 קילומטרים מירחי שעל שפת-הים של תל-אביב.

למרכה הצער, אין מסודר בהצטרות מלכ טינות ועדיבות, שניתן לנצלן כדי לחזק פחדים אלה, כגון האמנה הפלסטינית, הצהרות האומרות שהקמת המדינה הפלסטינית היא רק שלב ראשון לפיתרון אחר, שונה לגמרי, וכו'. השימוש הסלקטיבי בהצהרות אלה, תוך התעלמות גמורה מכל האחרות, הוא נשק יעיל בידי התעמולה המבקשת לשכנע ישראלים הגונים ושחוררי שלום שתוכנית-השלום שלנו תוכל לאסון. עלינו לשכנע את הציבור הישראלי שניתן זה — הקמת מדינה מלכ טינות בגדה המערבית ורצועת-עזה, שבירתה תהיה ירושלים המאוחדת, ואשר תחיה לצד מדינת-ישראל בגבולות 1967, שבירתה תהיה ירושלים המערבית — היא ההסדר הסופי של הכיבוש, והיא בסיס לשלום לצמיתות. שלום להודות.

עקרונות האומים

ארזי הושברדאש, אין לשכנע קודם כל יש להבחיר החלוטין, ואני רוצה להדגיש זאת במיוחד בארזי המישלחות העסיר קות כרגע זה גבינוש ההחלטות שתתקבלנה בוועידה זו, יש להבחיר החלוטין ששני העקרונות — העיקרון של זכות הפלסטינים למדינה משלהם והעיקרון של זכות מדינת-ישראל להיות עקרונות הקשורים זה בזה כקשר בלתי-ניתק, שני הצדדים של מטבע אחד.

בל תהיה נא שום דרישה-מטעות בי עניין זהו הקשר הוא מוחלט, ויש להדגיש זאת בכל הצהרה, גם בזו שתתפרסם בתום ועידה זו.

השכנים והעדרים

ארזי הושברדאש, הקשבנו לנאומים המצד יינים של הושברדאש יאסר ערפאת ושל מר פארוק קדומי, שרהחזף לא אשף, הם היו מאוזנים היטב, וברורים לכל מי שרגיל לפענח הצהרות פוליטיות. אני מברך עליהם בכל לבי. אך הם לא היו מן הסוג שיש בו כדי לשנות את דעתם של בני-ארם, בני-ארם רגילים מן הרחוב, בעניין תנועת ליטרות חייים.

דררשים לנו מעשים, דררשות לנו מחדות, שאנשים רגילים יכולים לראות אותם, לשמוע אותם, להתרגש מהם.

כאשר הושברדאש ערפאת הומין אותי, כאמצע הקרב על ביירות, לחצות את הקווים ולהיפגש עימו בעיר הצורה — זאת היתה מחוזה. כאשר הוא קיבל, בראשית שנה זו, מישלחות מטעם המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני, וכאשר פירסמנו הדעה משותפת על כך ברוזמנית בתל-אביב ובתוניס — זאת היתה מחוזה. כאשר הוא נפגש עם האלוף פלד ואתי כאן, אחרי נאומי המרגש באולם זה, וביטא את הסולידריות שלו עם המועצה הישראלית למען שלום ישראל-פלסטיני, וכשחיבק אותנו פומבית — זאת היתה מחוזה.

נאום במליאה

ארזי אבנרי בעת נאומו. כמו כל הנאומים, התבקש אבנרי להגיש את נאומו מראש בכתב. כדי לחקל על עובדות התרגום חברו-זמני, אך הוא סטה מדי מעט מן הטקסט המוכן, כדי להגיב על אירועי היום.

רושות הרכה-רבה מחזות נוספות, בצורות שונות, כדי לשכנע את רעת-הקהל הישראלית, אזכיר רק דוגמה אחת, חשובה בי יתר: החלפה מהירה של השבויים ובידוד גורל הנעדרים וזיכרונם להשיג פיע מאוד על הציבור הישראלי.

שדים רוחות

האם ניתן בכלל לשנות את רעת-הקהל בישראל? הרשה לי, ארזי הושברדאש, לספר עוד סיפור, פעם, אחרי שנאמתי בכנסת נאום דומה לדבריי כאן, קם מר בגין ואמר: מר אבנרי, מבין 120 חברי-כנסת, 110 מתנגדים לכל מילה שאמרת עכשיו? ענית לי: ארזי, ראש-המשלה, אני יודע זאת היטב. זה היה עושה עליי רושם גדול, אלמלא זכרתי ששבוע לפני ביקורו של הנשיא אנוור אל-סאדאת כאן בכנסת התנגדו 110 מבין 120 חברי-כנסת להחזיר אף מילימטר אחד מארמת סיני?

רי היה במחווה רב-מאתית אחת, שזוועדה את רעת-הקהל בישראל עד היסוד, כדי להסוך דבר בלתי-אפשרי לעובדה פוליטית.

מחלט כדרשיה בין כחות-השלום הפטריוטיים בישראל ובין אשף, מכיוון שהוא מוכיח שישראלים ופלסטינים יכולים לדבר זה עם זה, שאינם יכולים להיות לירידים, שישי אפשרות אמיתית לדרקיום של שני העמים כארצנו.

כפי שאמר פעם נשיא תוניסיה, הכיב נור גיבה יש להוציא את המיסטיקה מן הסיכסוך הערב-ישראלי. רק כך אפשר להוכיח לבני-ארם נודמלים שהשלום אפשרי, ושזהו שווה מחיר כבר.

גיבור השלום

כמובן, ררוש אמיד-לב, אין מיקצוע מפורז יותר במרחב שלנו מאשר המיקצוע של השכנת-השלום.

נוכר-נא את סעיד המאמי, פטריוט פלסטיני רגול ואיש-שלום, שעיימו פתחתי כדרשיה ב-1974. הוא נרצח בידי קיצוניים אחרים. נוכר-נא את האיש המיוחד-במנו, המנהיג הפלסטיני עיזאם אל-סרטאווי, ידירי, אחי, שגר

מישהו לא ביצע את ההוראה. שום הזמנה לא נשלחה ולא הגיעה.

שיחה בחצות

אחרי המסיבה חזרו ערפאת ומלייתו לבית-המלון. היה זה מלון אינטרקונטיננטל, שהופקדה עליו שמירה קפדנית. כמותו המלון גרו מרכיב המישלחות, וביניהן מישלחת אשף, וגם אני. (שאר חברי המישלחת שלנו השתכנו בכת-מלון אחרים). בחצות סברתי כי אירועיהם הגיעו לקיצם. לבשתי פיג'מה והומנתי לחדרי דג-שמך מטוגן ויין שווייצרי לבן. הצלחתי נקושי לאכול נתח ראשון מן הדג הטעים כשצילצל הטלפון בחדרי. כיהי חאלקז? שאל קול ערבי שנשמע לי מוכר, אך שלא זיהיתי אותו כרגע הראשון. אלחמד אל-אללה, ענית, ומין הדאז? זה היה ידירי עימאר שקור, עוזרו האישי של יאסר ערפאת.